

Виходить у Львові
що дні (крім неділі і
гр. кат. свят) о 5-ї
годині по полудні.

РЕДАКЦІЯ і
Адміністрація: улиця
Чарнецької ч. 12.

ПІСЬМА приймають ся
лиш франковані.

РУКОПИСИ
звертають ся лиш на
окреме жданів і за зло-
женем оплати поштової.

РЕКЛАМАЦІЇ
незапечатані вільні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської”.

Вісти політичні.

Австро-турецька угода.— Справи балканські.

В п'ятницю підписано в Царгороді протокол австро-турецького договору. Протокол обіймає девять артикулів. Головні його постанови такі:

Австро-Угорщина з'єднується всіх прав до новобазарського санджаку.

Констатується, що між Австро-Угорщиною і Туреччиною усунено всякі різниці що до Босні і Герцеговини, та що турецьке правительство виразно признає стан, створений рішенням австро-угорського правительства в тій справі.

Запоручується свободу переселення турецьких і босансько-герцеговинських підданих, з застереженем всіх їх приватно-правних відносин.

Запоручується свободу віри і професії магомеданців в Босні і Герцеговині; ім'я султана, як каліфа, можна буде згадувати в публичних молитвах магомеданців. Магомеданське духовенство підлягає буде в церковних справах, як доси, шейкови уль Іслам в Царгороді.

Протягом 15 днів по затвердженю протоколу з'єднується австро-угорське правительство зплатити турецькому правительству $54\frac{1}{2}$ мільйонів корон за земські посілості, що були власностю турецького правительства в анектованих краях.

Австро-Угорщина з'єднується до 2 літ по ратифікації протоколу постановити з Туреччиною торговельний договір. Тимчасом Туреччина дістас згоду на піднесення свого охоронного мита з 11 проц. на 51 проц., на заведене кількох монополів та на побирані консумційних оплат від декотрих артикулів.

Австро-угорське правительство з'єднується скасувати всі свої поштові уряди на турецькій території.

Туреччина одержить попертє з боку Австро-Угорщини в своїх міжнародних заходах коло скасовання капітуляцій, що існують в Туреччині.

Утворений під проводом Новаковича новий сербський кабінет удається до російського правительства в повідомленні, в котрім сербське правительство впевнене о своїй ширій любові міра, о рішучім намірі здергати ся від всіх провокаційних кроків і очідає, що великі держави підпорути сербські інтереси.

У відповідь на то завідомлення поручило

російське правительство свому послові в Білгороді уділити сербському правительству дружині ради в справі задержання мирного становища і повідомити, що дотичну заяву сербського правительства прийшло російське правительство з правдивим вдоволенням. Петербурзьке правительство пересвідчено що таке рішене відповідає в теперішнім політичному положенню інтересам Сербії.

Дальше підносить російське правительство, що о скілько ему звістно, сербська заява в справі територіальних набутків не може числити у державі ні на симпатію ні на підпору і що Сербія ту підпору лише тоді може одержати, коли не піддержить того ждання, котре могло би довести до оружної розправи в Австро-Угорщиною.

Російське правительство радить Сербії рішучо заявити, що она не обстає при жданях територіальних уступок і у всіх спірних справах здається зовсім на рішене держав.

Обговорюючи ту відповідь російського правительства, англійська преса гадає, що Росію спонукала до такої відповіді та обставина, що в Білгороді могло би виглядати, немов би Россия покинула Сербію, коли би без такої відповіді прилучила ся до інтервенції держав.

(10)

Ясновидіннє

і що з тим в'яже ся.

Написав К. Вербін.

(Дальше).

В слідуючім подаємо поучаючу історію кількох визначніших медій, які свого часу звертали на себе увагу мало що не цілого съєта, щоби наші читачі могли виробити собі свій суд о тих, що мають дар ясновидіння і зносин з духами. Річ природна, що зачнемо від родини Фоксів.

В самотній хатині в селі Гайдевіль мешкала від грудня 1847 родина Фоксів: батько, матір і три доньки. Було вже пізно вечером і родичі хотіли гасити съвітло. Дівчата лежали вже в постели. Аж ось щось запукало. (Недовірки кажуть, що то пукала дошка на другім кінці помоста, коли найстарша донька рушіла ся відповідно на постелі). Веселим дівчатам здавалося, що то їх хтось кличе до танцю і они стали лускати пальцями. А то щось від луснулося також. Найстарша почала плескати в долоні і рахувати раз, два, три! А щось так само відплюснуло.

Тепер вже не могла матір віддергати і вмішала ся також до тої забави, а що була здогадлива, то й зараз здогадала ся, що то пукав і сказала: Ану рахуй аж до десяти, любий духу! — На то запукало десять разів. Тоді Фоксова питав дальше: А може ти знаєш

кілько літ моїй найстаршій донці Анні Леї Файст? — Запукало зовсім виразно двайцять і три разів. І так будо по правді. — А кілько ізої Мегі? — Пукнуло пятнадцять разів. — А Кеті? — Пукнуло дванадцять разів і ще трошки мов на знак, що на другий день припадають єї уродини. Диво та й год!, отже й не дивota, що Фоксова допитується далі: Скажи нам, хто ти такий? Чи ти який з живих? — Не відповідає. — То може ти який дух? Коли так, то пукни виразно два рази. — На то пукнуло голосно два рази і не було вже сумніву, що то якийсь дух дав знати о собі.

Але що то за дух, чий він? Пані Фоксова хотіла конче довідати ся та й по довгій пуканині таки довідала ся. (Дух і пані Фоксова мусіли насамперед вивчити ся телеграфічною азбукою). Був то дух похатника Кароля Ріяна, котрый перед двома роками повісив ся був на поді в тій хаті. Він убрав на себе чотири чи п'ять спідниць, чорний корсет з руками обшитими мережевом, котре добре повитягав, щоби його було виділо, приперіз собі п'ять фартушків, три сині, один чорний а один білий і убрав на голову три чипці. Наконець взяв ще на плечі порожній кіш і так повісив ся. Коли давніша властителька тої хати, вдовиця Кнікербокер, вилізла на під, побачила насамперед лише якусь велику тінь перед собою, але не знала, що то тінь, яку пускають перед собою всі великі події. Тота тінь походила від вісільця. Хто гине серед таких обставин як той Черлі Ріян, того дух мусить вернути назад до

люді. І Ріян вернув до Фоксів та научив їх, як обходити ся з духами.

Не треба чай і казати, що вість о дусі в хаті Фоксів розійшлася зараз по цілі селі і зараз ціле Гайдевіль збігло ся до Фоксів. Та не скінчилося лише на дусі самого Ріяна. Фоксова зачала небавком кликати з тамтого съвіта духів тіток та всіляких своїчок і всі они зараз являлися, відповідали як найточніше на все поставлені їм питання, згадували всілякі тайни, котрі, мимоходом сказавши, люди тихає передавали одні другим, та й взагалі показувалися дуже услужники. Вість о тім розійшлася була далеко і широко. Ціла Америка хотіла пізнати тоті три сестри, що стали посередниками духів. Они їздили з місця на місце, викликували духів і зарабляли величезні гроши. В чотири роки опісля пукали духи вже майже по цілих Сполучених Державах а в жовтні 1852 р. зорганізувалося будо перше товариство спірістів.

Але небувало будо людем того за мало, що духи лише говорили та й то лише способом телеграфічним; треба було, щоби они подавали ще й чорне на білім. Щож мали духи робити, коли людем ще й того забагало ся? Отже они писали і рисували; писали навіть стишкі і цілі оповідання. А що тоді не було ще таких машин до писання як ті теперішні, на яких перебирається пальцями як на фортепіані, та для духів до писання придумано маленькі столички з олівцями. Не довго тривало, як духи зачали вже й в Європі пукати і писати.

Попереду згадали ми, що коли медіум

Берлинський проект спільної інтервенції держав в Білгороді можливий лише тоді і зробити враження на Сербії, коли прилучить ся до спільної акції також Росія. Коли она сего не скоче, проект той не буде міг здійснити ся. В поважних віденських кругах впевняють, що берлинський проект значно змінив положення на краще і можна мати надію, що до війни не прийде. Так само думають в париских кругах і мають надію, що Росія возьме участь у спільній акції. Republique française i Eclair визивають Європу, щоби покінчти вже раз з тим гороюженем Сербії. Kölnische Ztg. заявляє, що ключ до теперішнього положення лежить в руках Росії, яка однак послухає ради держав і заявить Сербії, що не повинна числити на єї поміч. Temps остерігає Росію і пише, що Росія згодила ся на окупацію Босні і Герцеговини ще 1876 р., щоби запевнити собі неутральності Австро-Угорщини. Вистарчить отже заявити Сербії, що она не стратила нічого зі своєї обласноти, тому не має права жадати областної виначороди. І з того власне взгляду пише Temps, може Росія прилучити ся до спільної акції держав. Розглянуване самодурство Сербії, що она може розширити свої землі коштом Австро-Угорщини і Туреччини, доведе Сербію до катастрофи, а з нею і Європу.

Н О В И Н К И.

Львів, дні 1-го марта 1909

— Іменування. П. Міністер справ внутрішніх іменував дра Меч. Гіршера і дра Ів. Данельского старшими лікарями повітовими.

— Красна Рада школи іменувала заступниками учителів в школах середніх між іншими: Леоп. Голубовича в II шк. реальн. у Львові; Арт. Коцача в II гімн. в Нов. Санчи; Йоах. Гальбреха в гім. в Сокали; Тита Заячківського для філії IV гім. у Львові; Гад. Враблеца в гім. в Дрогобичі; о. Йос. Вруха заст. уч. рим. кат. реїтії в гім. в Бучачі; — перевесла заст. учит. між іншими: П. Вілька в I гім. в Рашеві до філії гім. в Стрию; учит. музики Ад. Чербака в семінарі в Старім Самборі до муж. сем. учит. в Коросні а Волод. Шибяка в Коросна до Старого Самбора.

— Будову школи постановила кр. Рада шк.: 1-кл. школи у Вовчківцях зборівського округу; 2-кл. в Кальварії паславській в добром. окр.; 4-кл. в Єзуполі; — признала безпроцентові позички на будову школ: в сумі 6000 К і громаді Збоїська львівського округа в сумі 8000 К.

— Неправдиві вісти. Сими двами подали були майже всі львівські газети, що до Босні вийхав зі Львова 1 баг. 80 ип. і цільй 58 п. п. із Станиславова та що будинок II шк. реальної будинок IV гімн. у Львові постановлено безпроверочко приготовити на воєнні шпиталі. Дальше пущено чутку, що як в намісництві так і у всіх ста роствах панував в поспільні часах горячковий рух мобілізаційний, що в намісництві заведено вічний діжур і що первістно мали урядники вночі вім

няти ся в ночі що дві години, але опісля відступлено від того і т. д. Тимчасом всі ті і тим подібні алярмуючі вісти або таки зовсім безосновні або побільшили факти до величезних розмірів. Тимчасом то неправда, мов би згадані полки відішли до Босні; они вислали лиши свої відділи в машинами карабінами, числячи по кілька-десять людей, а мають одержати нові карабіни машинами, щоби знов підготувати воїнів до їх обслуги. Що до призначення публичних будинків на шпиталі войскові, то се належить до нормальних агенцій мобілізаційної роботи в часі мира так само як і всяке удержання евіденції осіб призначених до служби войскової. О безпроверочіві приготовленю згаданих будинків на шпиталі нема й бесіди. Додати що потреба, що алярмуючі вісти вовині, ширені всілякими газетами, мають в заочній часті за ціль збільшити розиродаж; вісги ті глухнуть щораз більше в виду позитичної ситуації, котра щораз більше виключає можливість війни з Сербією.

— Шпорт на злонансі карку. Мода спускати ся санками на зломане карку забрала вже богато жертв не лиш у нас у Львові, але й по многих інших містах, де люди з примхи шукують собі розвривки в карколомних шортах. Про найновішу таку пригоду шпорту доносять тепер з Дармштадту. В суботу згинув там на місці поручник 25 п. арт. Трот, а 4 інші офіцери з того самого полку, що разом з ним слушали ся санками, поранили ся тежко. В місті Ахені і Бармені, де було також богато слухає казітства, а навіть і смерті в наслідок шпорту санкового, поліція зовсім сей шорт закавала. В Кальдорфі якийсь 9-літній хлопець спускаючись з другим зацепив головою об дерево так, що ему зовсім голову від тіла відрвало.

† Померли: Володимир Луцик, сотрудник "Галичанина", знаний в літературних кругах під псевдонімом "Бодак Муника", помер два 25 с. м. в Кульпаркові, де від довшого часу лічив ся в тамошньому заведенню. Покійник прожив 51 літ. Похорон відбувся вчера на Личаківське кладовище. — В Яворові помер дні 24 с. м. міський лікар др. Рубін Габель в 69 р. життя. — В Парижі помер славний рисівник і карикатурист Емальє Пояре, знаний загально під псевдонімом Каран д'Аш (Caran d'Ache) — слово, що по правді є російське "карандаш" і звичай "олівець". Длатого й говорено загально, що Пояре був російського походження.

— Страшна пригода. При улиці Третого мая стала ся оногди страшна пригода, котрої жертвою впаде мабуть одно людське жите. Під час здіймання в воза зелізою огнестрелою каси виразила ся она з рук робітників і одного з них, Максима Пастиуха придушила так нещасливо, що зломила ему праву ногу і кілька ребер. Пастиуха відвезено в дуже грізним стані до шпиталю і есть лиши мала надія удержанти его при життю.

— Вірцеву крілікарню заложено при Союзі господарсько-молочарськім в Стрию в днем 20 лютого в Завадові під Скриєм під управою п. Івана Гавраза, управлятеля місцевої школи. Приховок сїї крілікарні призначений на піднесене хову кріліків між членами союзу.

— Красний Союз господарсько-молочарський в Стрию подає отсім до відомості інтересованих, що протягом місяця марта є найдогідніша пора до основування молочарських спілок. Потрібних інформацій уділяє радо і безплатно згаданий Союз.

— Дрібні вісти. Загальні збори товариства взаємної помочі почтових урядників відбудуться в неділю дня 7. марта у викладовій сали головного будинку почтового у Львові о 4 год. по полутори. — Хора на умі 50-літ. Кароліна Крушельницька втекла з дому свого мужа в Підгайцях. — Будапештська поліція розіслала стежні листи за якимсь Зигмунтом Симоном Мессінгером, приватним урядником, котрий втік звідтам, допустившиши многих обманьства. — Суд присяжних в Станиславові засудив оноді селянина Івана Кулибанка з Баранова за убите селянки Ани Городецкої, на кару смерті через повішеннє а єго батька, Йосифа, за співвину в тім злочині, на півтретя року тяжкої вязниці. — П. Ернестина Ванкова, жена капітана в кадетській школі, згубила вчера в місті боу з перських баранків, вартости 440 кор. — Шішла в съвіт 12-літна Марія Мілян, донька Ани, замешкалої при ул. Ткацькій

ч. 9. Дівчина є малого росту темно-бліява,

перейде в „транс“, то може літати. Славне буде в сорокових літах минувшого століття мідом в північній Швеції в сторонах званіх Ляпмарки. Був то знаний в Швеції чародій Петро Лердалль, про котрого найвищий протестантський духовник з Упсалі, іменем Аксель, розповів був німецькому цісареві Вільгельмові слідуючу історію. Єї уважають бодай о стілько за правдиву, що то преці розповідала єї духом вна особа, архієпископ, цісареві.

Той Аксель вибрав ся був одного разу з одним урядником адміністративним і одним лікарем правительства до Ляпмарків, щоби там розвідати ся про забобонність тамошніх людей а відтак єї низити і викорінювати. Случайно стало ся так, що тата комісія знайшла собі помешкане в домі найбогатшого властителя ренів Петра Лердалля. О тім чоловіці говорили загально, що то великий чарівник і ясно віда, котрий, як западе в якісь дивний сон, то все в нім видить, хоч би єї не знати які тайні річи. То було якось з кінцем мая, коли тата комісія розгостила ся в домі Лердалля. Шановне попоіли вудженого лосося, напили ся ренового молока та й завели розмову про чи родійство а архієпископ скористав з доброї народі і виступив зараз против забобонності. Тоді господар дому, Петро Лердалль, сказав своїм гостям, що він таки в іх очах вискочить із шкіри і полетить на якесь визначене ему місце та принесе докази сповненя визначеної ему задачі. Лердалль попросили тоді глумливо, щоби він полетів до Упсалі до палати згаданого духовника Акселя та щоби відтак розповів, що там порабляє Акселя жінка.

Лердалль казав внести на бляшанці жаріючого вугля, насипав на него всілякого зілля, сів собі на крісло і став вдихати дим з того зілля. Надихав ся відтак тілько з него, що перевернув ся мов неживий. В годину опісля збудив ся. — Добрій день, пане — відозвався ся Лердалль — ваша жінка єсть тепер в кухні! — От то сказав новину — відозвався ся на то лікар — то міг би й я сказати, що пані Аксельова єсть в сїї порі в кухні і варить їсти. — Тепер же описав Петро Лердалль Акселя дуже докладно ціле его помешкане в Упсалі і закінчив слідуючими словами: „Мушу вам що сказати. Коли ваша жінка варila кащу, здоймила свою обручку в пальця і поклала єї на хвильку на пріпічку. Отже на доказ,

що я дійсно був у вашім помешканю, взяв я обручку і сковав єї до скринки з вуглем. Аксель написав зараз до дому і запитав жінку, чи она може пригадати собі, що робила дні 28. мая перед полуночю около 11 годин. Він просив єї, щоби она добре все собі пригадала і дала ему о всім докладно знати. За чотири-п'ять днів — тоді, бачите, ще не було зелінниць ані телеграфів — націла відповідь ачасть того листу звучить як слідує:

„Щоби тобі відповісти на твое головне питане, любий Акселью, то доношу тобі, що була тоді в кухні і варила на росийський спосіб кашу завивану в листі капусти (по нашему треба сказати, що она робила голубці), як то ти єї любиш. Я длітого то так добре памятаю, бо я — подумай собі — того самого дня і о тій самій годині загубила свою вінчальну обручку. Я здоймила єї лиши на хвильочку з пальця і поклада перед себе на пріпічок і від того часу она десь шезда і я доси не могла єї знайти. Можеш собі подумати, яка я нещаслива! — Але я вже знаю, хто єї взяв, хоч знов не можу зрозуміти, як то могло стати ся. В тім самім часі, любий Акселью, становив нараз в кухні перед мою якісь чужий чоловік. З лиця і ноші було видно, що то якісь з наших Ляпмарків, які иноді сюди заходять і як ти мені їх описуаш. Але як той чоловік віз до хати і зайшов до кухні? Господь знає; я заговорила до него і спігала его, чого він хоче, але він зараз щез, не сказавши ані слова. То був якісь несамовитий чоловічиско. (Опір, та й годі!) То він вкрав мені обручку“.

Тоту історію розповідав Аксель німецькою цісарезі, коли був на обіді у него і додав на ківці, що обручка знайшла ся опісля дійстю в скринці з вуглем. Всі гості слухали з великою увагою сего оповідання а опісля на цілім берлинськім дворі тілько й бесіди було, що про ляпмарського чародія. Як здає ся, не удалось ся Акселя винишити забобонність у Ляпмарків, але ще й він єї набрав ся та ширив єї дальше. Єго оповідане слухав ся приятно, а що на великих дворах бував звичайно і велика забобонність, то се оповідане зробило на берлинським дворі так велике вражені, що опісля якісь Кізеветтер записав его в своїй книжці про тайні науки.

(Дальше буде).

ст. Соколовского

Головна агенція дневників

у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9,

принимає пренумерату і оголошення до всіх дневників краєвих і заграничних.

До „Народної Часописи“ і „Газети Львівської“ може
принимати оголошення виключно лише агенція.

■ Найдешевше можна купити лише ■

ВАВКЦИЙНІЙ ГАЛИ

ул. Сикстуска 32

меблі, образи, дивани, сальонову обставу, золото, біжутерій,

старинності і все можливе до домового уладження.

Порозуміння з провінцією писемно.

Вступ вільний цілий день.